

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/113/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4211214184
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4211214184.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v exekučnej veci oprávneného: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, proti povinným: 1. I. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XX, 2. N. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. na V. XXX, o vymoženie 1 809,33 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 23. septembra 2011 č. k. 7Er/980/2011-13 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie žiadosť súdneho exekútora JUDr. Milana Strieška, Exekútorový úrad vo Vrábľoch, Ul. 1. mája č. 1053 (EX 3233/11), zo dňa 15. 08. 2011 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej pod sp. zn. 7Er/980/2011 zamietol. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 44 ods. 2, § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku, § 40 ods. 1, § 45 ods. 1 a 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 25 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a uviedol, že dňa 18. 08. 2011 doručil súdny exekútor žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie s prílohami. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s obsahom spisu, listinných dôkazov zistil, že oprávnený s povinnými uzavrel zmluvu o revolvingovom úvere č. 8400022223 zo dňa 25. 05. 2009. Súd prvej inštancie zistil, že oprávnený pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, pričom povinný pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti. Na základe vyššie uvedeného teda súd prvej inštancie posúdil predloženú úverovú zmluvu uzavretú dňa 25. 05. 2009 ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje právny režim zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie preskúmal predloženú úverovú zmluvu vrátane zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., pričom zistil, že v čl. 18 týchto všeobecných podmienok poskytnutia úveru (Riešenie sporov - rozhodcovská doložka) sa zmluvné strany dohodli, že akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami tejto zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo pred rozhodcom v rozhodcovskom konaní podľa rozhodcovskej doložky uvedenej v čl. 18.2 tejto zmluvy o RÚ. Výber jednej z alternatív riešenia sporov však bolo ponechané výlučne na uvážení žalobcu, teda oprávneného. Okrem toho, v prípade, ak by sa prípadne spory riešili na základe vôle žalobcu (oprávneného) v rozhodcovskom konaní, zmluvné strany sa dohodli aj na tom, ktorí z rozhodcov budú viesť toto rozhodcovské konanie. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v zmluvných dojednaniach zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere, je obsiahnutá neprijateľná podmienka, a to rozhodcovská doložka v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Táto doložka spôsobuje značnú

nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti, ako najvhodnejší spôsob rozhodovania sporu. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber, vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto je v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka neplatná. Vzhľadom na to, že rozhodcovská doložka je v zmysle vyššie uvedených dôvodov neplatná, exekučný titul vydaný na základe takejto neplatnej rozhodcovskej doložky je materiálne nevykonateľný, čo predstavuje neodstrániteľnú prekážku brániacu vykonaniu exekúcie, preto súd prvej inštancie žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol v celom rozsahu.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Mal za to, že súd prvej inštancie prekročil rozsah jeho právomoci zverenej mu zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní). Vo vzťahu k argumentácii súdu prvej inštancie ohľadom neplatnosti rozhodcovskej doložky poukázal na rozhodnutie vo veci C - 40/08 Asturcom Telecomunicaciones SL proti Cristina Rodríguez Nogueira. Uviedol, že dôsledkom postupu exekučného súdu je, že opomenutie či zmeškanie lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku (§ 40 ods. 1 písm. c/ zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní), nahradí svojím ex offo postupom, hoci ani ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, a ani ustanovenia Exekučného poriadku ho neopravňujú iniciovať konanie a posudzovanie o dôvodoch v spomenutom ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. Exekučný súd tak konal nie len bez zákonnej opory, ale v hrubom rozpore s právnom EÚ. Vo vzťahu k rozhodcovskej doložke namietol jej posúdenie ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. K tvrdeniu súdu prvej inštancie o tom, že výber spôsobu riešenia sporu ponecháva na žalobcovi uviedol, že ak bude žalobu podávať spotrebiteľ, bude v procesnej pozícii žalobcu, a teda jemu bude patriť právo voľby medzi štátnym súdom a rozhodcovským konaní. Dodal, že rozhodcovská doložka neobsahuje povinnosť postupovať výlučne prostredníctvom rozhodcovského konania. Z rozhodcovskej doložky vyplýva konanie pred rozhodcom alternatívne. Dodal, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť, aby sa rozhodcovská zmluva dojednala len po vzniku vymáhateľného nároku, a preto je názoru, že tvrdenie súdu, že rozhodcovská doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu neobstojí. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

4. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že exekučné konanie v danej veci začalo dňa 10. augusta 2011, kedy bol súdnemu exekútorovi JUDr. Milanovi Strieškovi, so sídlom Vráble, 1. mája 1053, doručený návrh na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Slovak arbitration court, s. r. o., so sídlom Bratislava, Krížna 56, pod sp. zn. 79/03/10 zo dňa 22. marca 2010, ktorý mal nadobudnúť právoplatnosť dňa 12. apríla 2010 a vykonateľnosť dňa 16. apríla 2010. Súčasťou súdneho spisu bola o. i. zmluva o revolvingovom úvere č. 84 000 22 223 uzavretá medzi oprávneným a povinnými dňa 29. mája 2009 (ďalej len „zmluva o úvere“), zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia, s. r. o. (ďalej len „všeobecné obchodné podmienky“), v ktorých bola (bod 18.) inkorporovaná rozhodcovská doložka. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

5. Podľa § 470 ods. 1 a 2 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom

nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Podľa § 243b ods. 1 Exekučného poriadku exekučné konania začaté pred 1. novembrom 2013 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. októbra 2013, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak.

9. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. októbra 2013 súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

10. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil, preto jeho rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil, a keďže sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožňuje, na jeho odôvodnenie podľa § 387 ods. 2 CSP poukazuje.

11. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy/doložky. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t. j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

12. Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy/doložky. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy/doložky a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva/doložka bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva/doložka môže totiž založiť

právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. januára 2014 sp. zn. 7 ECdo 160/2013, zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013, zo dňa 5. decembra 2012 sp. zn. 6 Cdo 135/2012).

13. Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva/doložka medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy/doložky, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou/doložkou viazaná.

14. Nemožno preto konštatovať, že by súd prvej inštancie ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvej inštancie, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská zmluva/doložka bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k zrušeniu tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej zmluvy/doložky súd prvej inštancie len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

15. V súvislosti s rozhodcovskou doložkou treba uviesť, že rovnako ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka, ktorá je inkorporovaná vo všeobecných obchodných podmienkach (bod 18.) je neplatná. Rozhodcovská doložka bola uzavretá s fyzickými osobami - nepodnikateľmi, ktorí celkom zjavne nemali reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Podľa názoru odvolacieho súdu si povinní ako spotrebiteľia rozhodcovskú doložku inkorporovanú do všeobecných podmienok poskytnutia úveru osobitne nevyjednali a nemali na výber, vzhľadom na jej splynutie s ostatnými podmienkami poskytnutia úveru oprávneného. Mali možnosť zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným zmluvným dojednaniám, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Navyše v spektre aplikačnej praxe súdov SR bol viac krát vyslovený právny záver, podľa ktorého rozhodcovská doložka, ktorá síce umožňuje výber medzi rozhodcovským súdom a štátnym súdom, ale ak by dodávateľ inicioval (začal) rozhodcovské konanie skôr (ako prvý), dosiahol by nad spotrebiteľom dominanciu, na základe ktorej by bol spotrebiteľ povinný riešiť spor v rozhodcovskom konaní, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože svojím obsahom a významom konštituuje hrubú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a teda je sankcionovaná v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka absolútnou neplatnosťou. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnej rozhodcovskej zmluve, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať. (Pozri uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011).

16. Odvolací súd z uvedených dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvej inštancie má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, pretože exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).